

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВПРОВАДЖЕННЯ ERP-СИСТЕМ НА ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ В СУЧАСНИХ РИНКОВИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Лисенко О.А., НУХТ, м. Київ, Україна

Лисенко В.В., ТОВ «Онтаргіт», м. Київ, Україна

В сучасних ринкових умовах зростання вимог до конкурентоспроможності продукції призвело до необхідності підвищення ефективності діяльності промислового підприємства. Зокрема, керівники підприємств прагнуть досягти цього за допомогою сучасних методів моделювання та впровадження автоматизованих систем управління. Після фінансової кризи 2008 р. одне з провідних в галузі машинобудування підприємство ПАТ "Запорожтрансформатор" відчуло на собі падіння попиту на свою продукцію, що призвело до необхідності посилення процесу продажів. Для вирішення даної проблеми підприємство активізувало зусилля з розширення географії ринку збуту, що поставило перед службою продажів підприємства стратегічні завдання щодо наповнення портфеля замовлень, вирішення яких і зумовило шукати сучасні інструменти та методи. На сьогодні багато підприємств для автоматизації своєї діяльності використовують готове, апробоване, розроблене на основі провідних методик управління діяльністю рішення, які дозволяють підприємству скорочувати витрати та зменшувати ризики. Одним з таких найбільш часто використовуваних систем є Microsoft Dynamics AX, яка охоплює бізнес компанії в цілому і включає виробництво і дистрибуцію, управління ланцюжками постачань (SCM) і проектами, фінансовий менеджмент і засоби бізнес-аналізу, управління взаєминами з клієнтами (CRM) і управління персоналом [1].

Дана система пропонується на ринку сучасного програмного забезпечення вже декілька десятиліть. Вона постійно удосконалюється, на її основі розроблюються нові рішення для різних областей діяльності підприємства як малого, так і великого бізнесу [2].

В розробленій версії системи Microsoft Dynamics AX 2012 року використовуються останні сучасні західні технології управління і високотехнологічні рішення для підвищення ефективності управління підприємством. Зазначене рішення надає широкий спектр функціональних можливостей і відповідає оптимальному співвідношенню ціна/якість та ціна/функціональність. Крім цього, є гнучкою моделлю ліцензування, яка дозволяє оплачувати тільки необхідні набори функцій, що є дуже важливим фактором для керівників великих підприємств при виборі даної системи для автоматизації діяльності. І ще одне, що приваблює великі провідні підприємства, це масштабованість, можливість працювати через Internet та наявність ефективної методології впровадження і високий рівень підтримки. Один

з лідерів світового трансформаторобудування підприємство ПАТ «Запоріжтрансформатор», який виготовляє свою продукцію, в основному, на експорт, достатньо довго йшов до узагальненої та єдиної автоматизації всіх бізнес-процесів своєї діяльності. Основними цілями, які повинні були досягнуті при впровадженні нової автоматизованої системи Microsoft Dynamics AX на підприємстві, стали забезпечення розрахунку собівартості виробництва трансформаторів для кожного окремого завдання та виробничого планування за стандартами MRP II. Крім цього, підприємство повинно було отримати єдине інформаційне середовище

Враховуючи великі масштаби підприємства та існуючі проблеми в області автоматизації діяльності підприємства впровадження системи Microsoft Dynamics AX на підприємстві ПАТ «Запоріжтрансформатор» відбувалося протягом дев'яти років.

На першому етапі були виділені та описані бізнес-процеси. Даний процес зайняв на практиці у два рази більше часу, ніж це було заплановано та зазвичай витрачається на менших підприємства. Таке збільшення термінів пояснюється специфічними особливостями виробничого процесу підприємства. При цьому, в результаті, відбулися зміни в групах процесів, а в деяких випадках було впроваджені абсолютно нові. Після цього, ще рік система тестувалася і вносилися корективи, оскільки не було впевненості в результатах, які видасть система, що повинна врахувати величезний обсяг інформації. Таким чином, з моменту початку проекту до його запуску пройшло більше двох з половиною років, який включав етап тестування, під час якого усі розроблені модулі «Фінансовий та податковий облік», «Складський облік», «Закупки», «Продажі», «Виробництво», «Основні засоби» проходили випробування, починаючи від отримання замовлення на виробництво і закінчуючи відвантаженням готового виробу та отриманням фінансової звітності. Процес тестування показав, що модуль «Зведене планування» не може працювати з такою кількістю даних у довідниках, яких вимагає виробництво підприємства. Отже, в розробленій на той час версії Ахарта 3.0 підприємство не мало змогу розраховувати собівартість продукції. Все це призвело до розробки власного рішення на базі впровадженої ERP-системи ІТ-фахівцями відділу корпоративних інформаційних підприємства ПАТ «Запоріжтрансформатор».

Необхідно зауважити, що проблему обробки великої кількості даних було вирішено в наступній версії Microsoft Dynamics AX 2009, і, як наслідок, передумовами переходу на нову версію Microsoft Dynamics AX 2009 на другому етапі стали її більша продуктивність, нова функціональність в області управління виробництвом, проектами, взаєминами з клієнтами, обслуговуванням. І, оскільки, впровадження нової версії вирішували всі старі проблеми, керівництво підприємства поставило нове завдання: приступити до розробки нових перспективних напрямів автоматизації діяльності підприємства.

Враховуючи наслідки кризи у 2008 р., що призвела до різкого скорочення замовлень на продукцію, підприємство вирішило застосувати нові ефективні інструменти для управління всіма стадіями продажів та сервісного обслуговування з використанням модуля CRM, який є складовим ERP-рішення Microsoft Dynamics AX 2009. Дане рішення було розроблено спеціально для обробки даних про споживачів, постачальників, партнерів і внутрішні процеси на підприємстві [3]. Базуючись на власному досвіді та за допомогою сторонніх фахівців, які до цього впроваджували систему Microsoft Dynamics AX у версії Ахарта 3.0, спеціалісти відділу корпоративних інформаційних технологій успішно впровадили CRM-модуль, хоча термін впровадження знов виявився майже удвічі довший. Сьогодні керівництво ПАТ «Запоріжтрансформатор» продовжує автоматизацію бізнес-процесів за допомогою зазначеного ERP-рішення, поширюючи його вже на бізнес-процеси інших допоміжних підприємств, що входять до циклу виробництва. Таким чином, актуальність дослідження автоматизації бізнес-процесів на великих провідних вітчизняних підприємствах не викликає сумніву. Оскільки останні вимагають особливого підходу до обліку своєї продукції, яка іноді виробляється під індивідуальне замовлення та включає дуже велику кількість деталей.

Крім цього, необхідно зауважити, що регламентовані у західній економічній літературі 9-10 місяців впровадження можливі тільки для підприємств малого або середнього бізнесу. Терміни впровадження сучасних ERP-рішень на великих підприємствах завжди обумовлені специфікою виробництва та умовами постачання продукції. Як показує практика, на таких підприємствах до реструктуризації бізнес-процесів необхідно підходити дуже обережно і не поспішаючи, враховуючи усі фактори як внутрішнього виробництва, так і зовнішнього середовища.

Література: **1.** Корепин В. Microsoft Dynamics AX 2009. Руководство пользователя : Т. 1 / В. Корепин. – М. : Эком, 2010. – 1520 с. **2.** Решения на базе Microsoft Dynamics AX (Ахарта) [Электронный ресурс] // АНД ПРОДЖЕКТ. – Режим доступа : сайт <http://www.andproject.ru/axapta>. **3.** Компания Innoware (Инновер) ООО [Электронный ресурс]. – Режим доступа : сайт <http://139080.ua.all.biz>.